
Hlas na poušti

2019 (2)

Slovo úvodem

Ať se to stane, řekne doposud neznámá dívka a stane se známou navěky. Její jméno, Maria, nedozní nikdy ... Žena je v ohnisku nejdůležitějšího okamžiku dějin lidstva a bude ve středu pozornosti navždy. Co rok se bude vzpomínat narození jejího Syna, každou neděli na jeho Zmrtvýchvstání, ale Zvěstování jeho příchodu si budou lidé připomínat denně, ba třikrát denně a za zvuku zvonů. Bůh se vydá do tísně prostoru a času. Projde všemi fázemi lidského života, i tou nejtěžší.

P. Jan Rybář

Převzato z časopisu Adalbert 1/2019

Zamyšlení

Skončila doba adventní a vánoční. Uzavřel se rok 2018 a vše co jsme nestihli nebo pokazili, nemůžeme vrátit zpět.

Byl to rok, kdy jsme si připomínali pro náš stát velmi důležitá výročí: rok 1618, 1918, 1938, 1948, 1968.

Někdo měl obavy z tajupných osmiček, jiný čekával něco velkého. Někomu se jeho očekávání vyplnila, jiný ještě na svoji příležitost čeká.

Někteří lidé si dávají do nového roku různá předsevzetí .

Já si je raději nedávám. Proč se trápit pro svoji nedostatečnost.

Myslím si, že mnohem důležitější je, zkoumat uplynulý den a snažit se vyhodnocovat, co bylo správné, v čem jsme udělali chybu a komu jsme ublížili.

Každý nový den je velkou příležitostí něco udělat nebo to odmítnout. Někoho potěšit nebo jít svou cestou.

V jedné písni se zpívá: "Nečekej na svůj velký den, každá chvíle se Ti nabízí ...".

Stále více si uvědomuji, jak je Bůh milosrdný, když nám nabízí stále nový začátek.

Katolická církev má k tomu i svůj velkolepý nástroj – církevní rok. Slova Písma se opakují a záleží jen na nás, zda se na ně budeme dívat "novými očima". Pokud potlačíme své "já", můžeme pochopit slova, kterými k nám promlouvá Bůh. Mnohokrát se jedná o drobné události, kterých si ani ve "své velikosti" nevšimneme. Může jít o pozdrav, úsměv, podání ruky, poděkování ...

Pro nás je to maličkost, ale pro druhého to může být velká věc. Jeho bolest se změní v radost.

Mnohdy musíme udělat zásadní rozhodnutí nebo obětovat něco na čem nám velmi záleží. To znamená obětovat sám sebe. Svoji pohodlnost, svoji práci, své "lásky". Bohužel bez obětí se dopředu nepohneme. Slova o oběti a obětování se nám nelíbí. Raději řekneme: "To nezvládnou." "Dnes nemám čas, snad zítra." "Proč já, ať to udělá někdo jiný."

Máme v zásobě mnoho výmluv, ale před Boží tváří, nám to nepomůže.

Mějme na paměti Ježíšova slova „Budte připraveni, protože Syn člověka přijde v hodinu, kdy se toho nenadějete.“(Lk12.40).

Přeji nám všem požehnaný nový rok 2019.

Ohlednutí za Vánocemi

Horní Žďár

Dne 21.12. 2018 se uskutečnila akce pěveckého sdružení NaŽďár v kostele sv. Jana Křtitele v Horním Žďáru.

Při návštěvě této velmi vydařené akce se mi mimoděk vybavily slova písně Václava Neckáře:

„Ježíš na kříži ztrápený, občas se usměje.

Na ty co v zázrak uvěří, na ty co zpívají“.

Bylo nevlídno a přšelo, přesto zde bylo plno lidí, kteří se chtěli sejít. Chtěli zpívat.

Kostel voněl hořícími svíčkami a sychravostí oprýskaných stěn. Ježíš v opuštěném kostele opět uvítal ty, kteří na Něho téměř zapomněli. Na oplátku si odnesli do svých domovů radost ze setkání s lidmi a Bohem.

Hotel Pod Zvičinou

Kdo navštívil ve dnech 26.12 a 27. 12. 2018 toto kouzelné místo, mohl se setkat s ovcemi, osly, kozami a poníky, ale především se Svatou rodinou a třemi králi.

Při zpěvu vánočních písní jsem si uvědomil, že toto Mariánské místo se zázračnou vodou, opět ožilo, aby přineslo do srdcí těch, kteří přišli, trochu pohody a klidu.

Kostel Navštívení Panny Marie U Studánky

Dne 29.12.2018 se uskutečnilo již tradiční setkání dětí a dospělých se Svatou rodinou. Tři králové přivezli dary a byli přivítáni slavnostními fanfárami lesních rohů.

Všichni společně jsme si potom s „Vítěznáčkem“ zazpívali vánoční koledy.

Co měly všechny tyto akce společného?

Organizovali to lidé, kteří do kostela nechodí, ale chtěli udělat radost sobě a ostatním.

V tom všem je ta vánoční doba skutečně kouzelná, protože otvírá srdce tam, kde bychom to mnohdy ani nečekali.

Lidé hledají něco nebo Někoho, kdo je převyšuje. Hledají smysl svého života.

Možná čekají na někoho z nás, kdo se zastaví a pomůže jim hledat.

Papež František nás k tomu stále vybízí a letošní rok by měl být začátkem našeho otevření.

Toulky po okolí

V dobách poměrně nedávných, kdy jsme se ještě mohli pravidelně těšit ze sněhové pokrývky ve Dvoře Králové a okolí, se mnoho lidí vydávalo na běžkách na oblíbenou trasu Výšinka – Dubový Dvůr – Záboří – Komárov – Dvůr Králové.

Při těchto výletech nebylo možno přehlédnout několik kaplí a kapliček, které neodmyslitelně patří ke krajině, do které je němečtí obyvatelé bývalých Sudet umístili, aby zde společně chválili Boha a sdělovali mu své starosti. A že jich nebývalo při těžkém životě v chudém podhůří málo.

Kaple na Výšince (Weiberkränke) se nachází na soukromém pozemku a její zkáza se patrně již nedá odvrátit. Paní Edith Niepel, která se narodila na Výšince v roubené chalupě stojící dodnes po pravé straně silnice za kamenným křížem, vzpomíná, jak se vždy v květnu denně chodívali s maminkou a s ostatními ženami a dětmi modlit do kapličky růženec. Dnešní motorest býval už tehdy hospodou a patřil rodině Anders. V únoru 1945 malá Edith s hrůzou pozorovala z okna zubožené vězně v pochodu smrti z koncentračního tábora Groß-Rosen. V květnu 1945 se po silnici přesouvala ruská armáda, lidé se báli chodit do kapličky, ale modlili se dál, v lese u mariánského obrázku při cestě na Dubový Dvůr. Vpředu klečely děti a nesměly vyrušovat. Netušily tehdy, že se velice brzy a rychle budou muset s domovem rozloučit.

Kaple v Dubovém Dvoře (Eichelhof), zasvěcená Svaté rodině, stojí na svém místě od roku 1901. Tehdy se ještě na místě dnešního rybníka nacházely vlhké, ale obhospodařované louky. Rybník byl zbudován až po druhé světové válce. Lidé se v kapli shromažďovali na májové a jiné pobožnosti, zvonek ve věžičce zvonil ráno, v poledne a večer a vyzýval k modlitbě Anděl Páně. Ohlašoval i úmrtí vesničanů. Za obou válek stavěly zoufalé matky do kaple obrázky svých do armády odvedených synů. Zvonek byl za první světové války zrekrvován a v roce 1920 byla za něj ulita náhrada. Ta ovšem nepřekala druhou válku (možná zvonek zmizel až po ní, nevím přesně). Možná se povede ho nahradit, aby připomínal, že je třeba si vážit života v klidu a míru.

Dubový Dvůr 2009

Ještě před několika lety byla kaple v dost špatném stavu. O její opravu se zasloužili místní lidé z okolí podporovaní obcí Hajnice, rekreanti z Dubového Dvora a zejména zdejší rodák, pan Helmut Koch. Přímo proti kapli se narodil v roce 1930 Franz Niepel. Žil v bývalé NDR, kde působil jako katolický kněz, a pravidelně, pokud to bylo možné, svou starou vlast navštěvoval. Pravidelně doprovázel německé poutníky při poutích ke studánce v Koclěřově. Bohužel už není schopen cestovat,

ale na Dubový Dvůr často vzpomíná. Bratr pana Helmuta Kocha, již zesnulý Horst Koch, věnoval kapli křížek pověšený na stěně. Obraz Svaté rodiny opatřil pro kapli vloni na jaře P. Jan Czekala. Kaple, o kterou se starají místní lidé, je celoročně otevřená, je možné se v ní zastavit.

Kolem velkého, většinou opuštěného stavení v holandském vlastnictví vlevo u cesty nad kaplí (bývalý hostinec - Gasthaus Schnabel) se vydáme směrem na Záboří (Söberle).

Záboří je pro mnohé spojeno s oblíbenou hospodou u Šulců. Ta až do roku 1945 patřila hostinskému a zároveň místnímu rolníkovi panu Antonu Andersovi. Narodil se v roce 1878, oženil se s Abinou Simmler z Koclěřova, měl s ní tři dcery a jelikož zemřel těsně před definitivním odsunem celé rodiny do Německa, byl ještě rychle pohřben do hrobu svého švagra Rudolfa Simmlera. Tento hrob se zachoval na koclěřovském hřbitově a poznáte ho podle lucerny, kterou na něj vždy při pouti ke Studánce umístí vnuk pana Antona Anderse, Peter Hopp z Berlína.

Nedaleko hostince na Záboří a bývalé školy stojí kaple Nejsvětější Trojice. Na fasádě nad dveřmi je vyznačeno datum 1920.

Má zvonek a je v relativně dobrém stavu. Oltářní obraz chybí. Bohužel z hlouposti jeden chlapec rozbil kamenem vitrážová okna. Kapli pro každoroční májovou pobožnost připravuje rodina Sívrova z Koclěřova.

Vzpomínám si i na několikrát zopakovanou mši v kapli na Štědrý den odpoledne, v roce 2005 s idylickou sněhovou nadílkou a méně idylickou cestou autem na Záboří. Paní Sívrová tehdy upekla perníkový betlém a mši slouženou P. Janem Czekalou doprovázela tehdy úplně „mladá“ skupina Mozaika pod vedením sestry Dagmar. Kaple je zamčená, ale je možné do ní nahlédnout oválnými otvory ve dveřích.

Z domu přímo za kaplí pocházela babička již zmíněného pana Helmuta Kocha, pána, který se stále velmi zajímá o veškeré dění v našich končinách a pravidelně přijíždí na pouť ke Studánce. Byla to paní Maria Koch, rozená Hoffmann. Provdala se za vdovce se čtyřmi dětmi, chudého rolníka Franze Kocha z Dubového Dvora, krátce po té, co jeho první žena, také Marie, zemřela při porodu svého posledního dítěte. Život tehdy nebyl vůbec snadný.

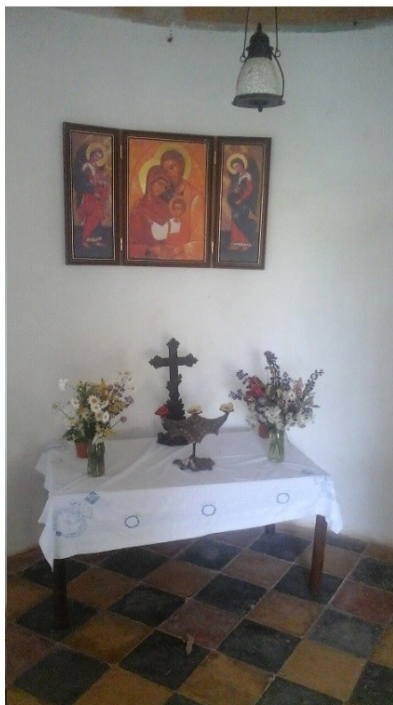
Jistě je možné odbočit ještě k malé, opravené a udržované kapličce na Novém Záboří, do které lze nahlédnout skrz mříž u vchodu.

Lidé, kteří dnes o kapličky pečují, do nich často umisťují nejrůznější „svaté obrázky“, množství sošek a krucifixů, které někde našli. Občas se v kaplích dochovaly i zbytky dřívější výzdoby. Tato místa se tak stávají výrazem odvěké touhy lidí po něčem, co je možno uctívat, po něčem, co člověka přesahuje. Obraz Boha může mít v naší mysli tu nejrůznější podobu. Jedním z nich může být i malebná krajina s kříži a kapličkami, otisk dob minulých. Nebo zamyšlení a zastavení, ke kterému právě kapličky vybízejí. Je dobré si jich vážit a přispívat v rámci možností k jejich zachování. A kromě toho procházky přírodou v každou roční dobu nebo vyjížďky na kole ozdraví tělo i duši.

Zuzana Kazmirowská

Snímek z rodinného archivu pana Petera Hoppa z Berlína, vlevo sedící pan Anton Anders, hostinský ze Záboří, kolem roku 1930

Dubový Dvůr červen 2018, výlet gymnazistů ze Dvora Králové a z partnerského německého katolického gymnázia Cloppenburg

Dopis

Při zařazování knih v naší farní knihovně mi spadl do klína modrý list, který je dopisem pro ty, kteří se chtějí dívat a naslouchat.

Miluj a dělej si, co chceš.

V prvním listu Korintským se píše, že vše je dovoleno, ale ne všechno prospívá. To znamená, že pro křesťana je možné všechno, ale má si zvolit jen to, co je mu ku prospěchu. Z toho vyplývá, že věřící není ovládán strachem z hříchu, ale obavou, aby si vybral, co je vhodnější, a prožíval tak Pánovo požehnání. Podobně se vyjadřuje také sv. Augustin: „Miluj a dělej si, co chceš!“

Jeho výrok je více než kdy jindy aktuální a plný prorockého náboje. Žijeme v době, pro niž je typické úzkostlivé hledání jistoty. Častokrát slyšíme: „Dřív, než se pro něco rozhodnu, musím si být jist.“ Všichni jsme tak trochu postiženi mánií věci zkoumat a ověřovat, milujeme preciznost, jsme dokonalí analytici a neoblomní soudci, spoutaní strachem z omylu. Takový postoj nás připravuje o život, o lásku. Člověk chce milovat, ale má strach, aby nezhrěšil. Chce věřit, ale bojí se, aby se nedopustil chyby. Kristus nás však osvobodil! Prožijeme tuto svobodu! Nedělejme si těžkou hlavu s tím, zda jsme omylní či nikoli, musíme milovat a věřit. Jen tehdy si dokážeme vlastní chybu uvědomit. Mnohým se to může zdát přehnané, příliš liberální, zatímco ve skutečnosti se tato myšlenka rodí z vědomí, že nikdo a nic nás nemůže odloučit od Boží Lásky (Ř8:31-39). A opět Augustin – při výkladu tohoto biblického úryvku prohlašuje: „Od Pána nás nemůže odloučit ani hřích!“ Proto nejprve miluj a v lásce pochopíš, co je ku prospěchu. Uvěř a porozumíš pravdě. Pak už nebudeme svázáni strachem a úzkostí, starostmi o budoucnost. Budeme lidmi Evangelia, budeme svobodní, pozitivní, neotřesitelní v naději, jistí v Lásce a otevření v Duchu.

P. Ricardo Argañaraz

Doporučuji si tento dopis přečíst několikrát.

Miloslav Šmíd

V měsíci lednu se křesťané, více než kdy jindy, modlí za jednotu křesťanů. Velmi často slycháváme slova ekumenismus a ekumena. Pro hlubší pochopení významu těchto slov, jsme pro vás připravili článek, který vysvětluje důležitost modliteb za jednotu křesťanů.

Ekumenismus a ekumena

Slovo ekumenismus vzniklo z řeckého *oikúmené*, tj. „celek obydleného světa“, a je jím označována snaha o sjednocení křesťanů.

Úkolem ekumenického hnutí je snaha o sblížení, spolupráci a případně i sjednocování křesťanských církví.

Ekumenou se pak rozumí společenství všech křesťanských církví a jejich spolupráce.

Proces sblížení začal v protestantských církvích

Ke sblížení jednotlivých protestantských církví došlo polovině 19. století, a to zejména v Anglii, kde vznikly vzdělávací organizace mládeže YMCA (1844) a YWCA (1855). Dále následovaly Světová konference o misích (1910 v Edinburgu) a Světová konference církví (1925 ve Stockholmu) a mohl tak začít proces sblížení a spolupráce roztržštěných protestantských církví a skupin.

V Československu se v roce 1918 na společném sněmu v Praze spojily luterská a reformovaná církev a vytvořily tak Českobratrskou církev evangelickou.

Za průkopníka ekumenismu je považován francouzský kněz Paul Irénée Couturier, na jehož popud se od roku 1939 koná každý rok Týden modliteb za jednotu křesťanů, určený pro všechny pokřtěné v křesťanské víře, včetně ortodoxních, anglikánských a dalších křesťanských skupin.

K dalšímu kroku ve sblížení došlo v roce 1948, kdy byla v Amsterdamu založena Světová rada církví (SRC). Jedná se o mezinárodní mezicírkevní organizaci, jejímiž členy je většina hlavních křesťanských církví, nikoliv ovšem římskokatolická církev, která vysílá na její jednání oficiální pozorovatele. Ve stanovách SRC je uvedeno: *„Světová rada církví je společenství církví, které vyznávají Pána Ježíše Krista jako Boha a Spasitele, a proto společně usilují o slávu jediného Boha, Otce, Syna a Ducha Svatého.“*

Ke Světové radě církví dnes přísluší i Komise pro víru a řád, která vede teologický dialog o pojetí církve, svátostí a duchovním úřadu. V této komisi působí i katolická církev. V roce 1955 vznikla v bývalé ČSSR Ekumenická rada církví (ERC), která sdružuje především nekatolické církve, ale spolupracuje i s Římskokatolickou církví a Federací židovských obcí.

Druhý vatikánský koncil prolomil odmítavý postoj katolické církve. Nový impuls ekumenismu dal Druhý vatikánský koncil, který zahájil v roce 1962 papež sv. Jan XXIII. a v roce 1965 ho dokončil jeho nástupce sv. Pavel VI. Již dva roky před zahájením koncilu byl založen Sekretariát pro jednotu křesťanů a byl tak prolomen dlouhodobě odmítavý postoj katolické církve. Na koncilu pak byl přijat Dekret o ekumenismu - *Unitatis Redintegratio* (1964) a Deklarace o náboženské svobodě - *Dignitatis humanae* (1965). Katolická církev se sice nevzdala svého nároku být církví všeobecnou čili katolickou, zároveň však přestala označovat věřící jiných křesťanských církví jako heretiky, omluvila se za křivdy, které v souvislosti s rozdělením napáchali někteří její členové, a vyzvala k široké spolupráci.

Společné teze

V předmluvě k Ekumenickému katechismu, který vyšel v českém překladu v roce 1999, uvádí bývalý předseda ČBK Miloslav kardinál Vlk, že v průběhu let byly vytvořeny podmínky pro společné hledání pravdy a můžeme se tak přibližovat blíže k okamžiku, po kterém toužíme: „*Aby všichni byli jedno*“ (J 17,21). Z tohoto Ekumenického katechismu vybíráme teze, založené na nejstarších vyznáních víry - Apoštolském a Nincejskocařihradském, a které jsou společné pro všechny křesťanské církve:

1. „Jeden Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech“

Ekumenické vyznání víry - shoda v ústředních pravdách víry; Společné Písmo svaté; Jeden křest - působí přijetí do jediné církve; Společná modlitba a chvála; Cílem je plné společenství víry a církve

2. Společně věřit a vyznávat

Víra je rozhodnutím se pro Boha; Víra je Boží dar, milost

3. Věříme v jednoho Boha

Bůh je nevystižitelné tajemství; Bůh se zjevuje sám; Křesťané vyznávají trojjediného Boha, Otce, Syna a Ducha Svatého; Bůh je láska

4. Věříme v Boha, Otce, Všemohoucího, který všechno stvořil

5. Věříme v jednoho Pána, Ježíše Krista

6. Věříme v Ducha Svatého

7. Věříme v jednu, svatou, všeobecnou a apoštolskou církev

8. Vyznáváme jeden křest na odpuštění hříchů

9. Očekáváme vzkříšení mrtvých a život budoucího věku

10. Amen

Vyslovením „amen“ vyhlašuje a stvrzuje obec shromážděná k bohoslužbě své společenství ve víře s celou církví.

Jak s bratry a sestrami z jiných církví spolupracovat?

Všichni křesťané, vyznávající víru v trojjediného Boha a ve vtěleného Božího Syna, našeho Vykupitele a Pána, jsou pozváni, aby společným úsilím ve vzájemné úctě vydávali svědectví naší naději.

Přestože nelze zatím dosáhnout této jednoty v plnosti a slavit např. společně eucharistii, velmi se rozšířila např. spolupráce na poli sociálním, kde jsou všichni lidé bez výjimky voláni k společnému dílu lásky. V praktickém životě místních církví se jedná o společné ekumenické bohoslužby slova, dále např. o spolupráci v nemocnicích a penzionech či školkách a školách, společnou organizaci Noci kostelů, živého Betléma, večerů chval či dalších akcí otevřených širší veřejnosti. Není dobré zapomínat ani na tzv. sektorální pastoraci, tedy ekumenickém působení kaplanů v armádě, nápravných zařízeních, zdravotnictví, či mediální spolupráci a výměnu zkušeností.

„Touto spoluprací se mohou všichni, kteří věří v Krista, snadno naučit, jak se navzájem lépe poznávat a mít se v úctě a jak připravit cestu k jednotě křesťanů,“ uvádí dále Dekret o ekumenismu (UR 12).

Redakce.

Mariánská studánka Lázně pod Zvičinou

Poutní místo vzniklo na konci Třicetileté války v roce 1646. Ranění císařští vojáci se vraceli domů okolo Zvičiny. U studánky si omyli a ochladili své rány, které se rychle uzdravily. Jeden z vojáků z vděčnosti zavěsil na strom u studánky obrázek Panny Marie, který měl u sebe. Díky obrázku dostala studánka název Mariánská a pramen byl označen za léčivý. Tato historka se stala 2. října 1646, kdy se od Žirče až po Bílou Třemešnou udála bitva mezi 8.000 císařskými a švédskými vojáky.

O dvě stě let později, během prusko-rakouské války v roce 1866, zde byla uzdravena manželka dřevorubce z Dolní Brusnice. Byla skoro slepá, výstup po svazích pro ni byl namáhavý, a proto se cestou jednou osvěžila u studánky. Umyla si oči a najednou viděla.

Studánka se stala poutním místem. K léčivému prameni se lidé chodili osvěžovat a vodu si odnášeli domů. Procesí chodívala až ze Slezska. Krejčí Jan (Johann) Hetfleisch z Dolní Brusnice toho využil a začal u studánky prodávat občerstvení. U stánku nad pramenem postavil v roce 1866 dřevěnou kapličku, od roku 1891 kamennou se sochou Panny Marie (altán) a dřevěnou kapli (kostelík). Kaplička byla v roce 1903 vysvěcena a v roce 2016 opravena. V roce 1928 byl na místě dřevěné kaple postaven zděný kostelík Panně Marii Sedmibolestné. Od roku 2008 je zrenovován i kostelík a opět slouží několikrát za rok duchovnímu účelu. V roce 2012 byl vymalován dětmi ze ZŠ Nemojov. V kostelíku se pořádá řada akcí, např.: velikonoční mše, Noc kostelů, živý betlém.

Jan Hetfleisch v roce 1887 postavil u Mariánské studánky skromný hostinec. Jmenoval se **Lázně u studně Mariánské** pod Zvičinou v Podkrkonoší, německy **Bad Mariabrunn**.

V roce 1948 byly lázně znárodněné a přejmenovány na „Lázně Zdeňka Nejedlého“ (ministr školství), později „Zotavovna ROH v lázních pod Zvičinou“. Kostel zchátral, střecha se propadla a kostel se dostal na seznam ohrožených památek. Ale to už dávno nebyly Lázně poutním místem k úctě Panny Marie.

V roce 1994 se vrátil název Lázně pod Zvičinou. Minerální voda ze studánky Panny Marie má od roku 2012 označení „Podkrkonoší, regionální produkt: Pramenitá voda ze Studně mariánské v Lázních pod Zvičinou“.

(z různých pramenů J. Langfelner)